

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΑΡΧΗΓΟΥΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ

ΕΝΟΨΕΙ ΤΗΣ 89^{ης} ΔΕΘ

Τα τελευταία χρόνια, παρά την ενίσχυση της διεθνούς αβεβαιότητας, η ελληνική οικονομία σημειώνει σταθερή ανάπτυξη και θετικές δημοσιονομικές επιδόσεις, ενισχύοντας την εμπιστοσύνη των αγορών.

Ζητούμενο, ωστόσο, παραμένει η ουσιαστική αναδιάρθρωση του παραγωγικού μοντέλου της χώρας, ώστε η ανάπτυξη να αποκτήσει βιώσιμα χαρακτηριστικά και δυναμισμό.

Παρά την πρόοδο, οι προκλήσεις επιμένουν – Η ανάγκη για παραγωγικό μετασχηματισμό

Τα στοιχεία για την ελληνική οικονομία και οι εκθέσεις των αναλυτών καταγράφουν τη σημαντική πρόοδο που έχει συντελεστεί σε βασικές πτυχές της οικονομικής δραστηριότητας την τελευταία εξαετία. Η ανεργία έχει μειωθεί θεαματικά – από 17,4% το 2019 στο 7,9% το 2025. Ο κατώτατος μισθός έχει αυξηθεί κατά 35%, ενώ οι καταθέσεις νοικοκυριών και επιχειρήσεων έχουν ενισχυθεί. Το ποσοστό απόλυτης φτώχειας, έστω και οριακά, ακολουθεί πτωτική πορεία. Πρόκειται για θετικές εξελίξεις, ιδίως σε ένα περιβάλλον που βίωσε πολυετή ύφεση, δημοσιονομική κρίση και το σοκ της πανδημίας.

Ωστόσο, η σύγκριση με την ευρωπαϊκή πραγματικότητα αποκαλύπτει τις αδυναμίες: η κατά κεφαλήν κατανάλωση στην Ελλάδα αντιστοιχεί μόλις στο 81% του μέσου όρου της Ε.Ε. των 27, στοιχείο που επιβεβαιώνει ότι η χώρα δεν έχει ακόμη καλύψει το χαμένο έδαφος σε όρους ευημερίας και παραγωγικής δυναμικής.

Η ανάπτυξη συνεχίζει να βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στην κατανάλωση, η οποία αναμένεται να συμβάλει κατά 1,8% στο ΑΕΠ το 2025. Παρά την ανάκαμψη των επενδύσεων, η καθαρή επενδυτική θέση της χώρας παραμένει αρνητική και σημαντικά χαμηλότερη από τον μέσο ευρωπαϊκό όρο.

Παράλληλα, το επίμονο έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών αντανακλά μια οικονομία που ακόμη δυσκολεύεται να αυξήσει την παραγωγική της βάση και να εξαγει προϊόντα και υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας.

Το διεθνές περιβάλλον επιτείνει την ανάγκη για μετασχηματισμό. Οι γεωπολιτικές εντάσεις, η αυξανόμενη αβεβαιότητα ως προς τις κατευθύνσεις της νομισματικής και δημοσιονομικής πολιτικής, ο εμπορικός προστατευτισμός, η μεταβλητότητα στις διεθνείς χρηματαγορές και η κλιματική κρίση δημιουργούν ένα ρευστό πλαίσιο.

Ωστόσο, μέσα σε αυτό το μεταβαλλόμενο τοπίο, διανοίγονται και νέες ευκαιρίες. Η επαναδιαμόρφωση των παγκόσμιων αλυσίδων αξίας, η πράσινη και ψηφιακή μετάβαση, αλλά και η αξιοποίηση των διαθέσιμων ευρωπαϊκών πόρων, μπορούν να υποστηρίξουν την οικοδόμηση ενός νέου παραγωγικού υποδείγματος.

Η χώρα έχει ανάγκη από ένα μοντέλο ανάπτυξης, πιο ανθεκτικό, εξωστρεφές και ανταγωνιστικό, που θα αξιοποιεί την καινοτομία και τις νέες τεχνολογίες, δημιουργώντας ποιοτικές και καλύτερα αμειβόμενες θέσεις εργασίας. Ένα μοντέλο βασισμένο στη βιομηχανική παραγωγή, την ποιοτική αναβάθμιση του τουριστικού κλάδου, την αποκέντρωση και την ανάπτυξη της κτηνοτροφίας και της ευφυούς γεωργίας.

Η προσπάθεια αυτή προϋποθέτει την ενίσχυση της παραγωγικότητας, την επιτάχυνση της πράσινης και ψηφιακής μετάβασης, την προσέλκυση επενδύσεων σε στρατηγικούς τομείς, τη σύνδεση της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας και την ανασυγκρότηση του κράτους ως επιτελικού εταίρου της ανάπτυξης.

Το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αθηνών, στο πλαίσιο του θεσμικού του ρόλου ως συμβούλου της Πολιτείας σε θέματα επιχειρηματικότητας και ανάπτυξης, καλεί την Πολιτεία να θέσει σε εφαρμογή ένα συγκροτημένο πλαίσιο παρεμβάσεων, που θα συμβάλουν στον παραγωγικό μετασχηματισμό και τη διατηρήσιμη ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας.

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

1. Επιτάχυνση του παραγωγικού μετασχηματισμού της ελληνικής οικονομίας

- Μετατόπιση του κέντρου βάρους από την κατανάλωση στην παραγωγή με υψηλή προστιθέμενη αξία
 - Εστίαση σε τομείς όπως η βιομηχανία και η μεταποίηση, ο ποιοτικός και βιώσιμος τουρισμός, ο πρωτογενής τομέας, σε κλάδους παραδοσιακούς, όπου η χώρα διαθέτει εξαγωγική τεχνογνωσία και έμπειρο ανθρώπινο δυναμικό, αλλά και σε αναδυόμενους, στρατηγικής σημασίας κλάδους, όπου μπορούμε να αξιοποιήσουμε συγκεκριμένα στρατηγικά πλεονεκτήματα.

- Ανασυγκρότηση της βιομηχανικής και μεταποιητικής βάσης
 - Στρατηγικά φορολογικά κίνητρα για επενδύσεις εκσυγχρονισμού.
 - Κίνητρα για νέες επενδύσεις στη βιομηχανία, ιδιαίτερα σε τομείς με εξαγωγικό προσανατολισμό – όπως η φαρμακοβιομηχανία, τα ποιοτικά τρόφιμα και οι πράσινες τεχνολογίες.
 - Αναβάθμιση των Βιομηχανικών Περιοχών με έμφαση στην ενεργειακή αυτονομία και ψηφιοποίηση.
 - Κίνητρα για την ανασυγκρότηση της παραγωγής σε περιοχές που υπέστησαν αποβιομηχάνιση.
 - Στενότερη σύνδεση της βιομηχανίας – στην οποία συμπεριλαμβάνεται και η μεταποίηση γεωργικών προϊόντων – με τον τουρισμό.
- Επένδυση στην αγροδιατροφή νέας γενιάς
 - Επένδυση στον πρωτογενή τομέα, στις ευφυείς καλλιέργειες, σε νέες τεχνολογίες και ψηφιακά εργαλεία και στη συλλογική οργάνωση των παραγωγών.
 - Προώθηση της έρευνας και της καινοτομίας, μέσω συνεργασιών με γεωπονικές σχολές και κινήτρων για την εγκατάσταση μεγάλων εταιρειών του αγροδιατροφικού τομέα.
 - Εφαρμογή καλών πρακτικών από χώρες με προηγμένο και εξωστρεφή αγροτικό τομέα, με στόχο τη στροφή σε καλλιέργειες και πρακτικές με υψηλή απόδοση.
 - Προώθηση διαδικασιών πιστοποίησης – με βάση πρότυπα ΠΟΠ και ΠΓΕ, πρότυπα ολοκληρωμένης διαχείρισης, πρότυπα βιολογικής παραγωγής – για την αύξηση της προστιθέμενης αξίας και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των αγροτικών προϊόντων.
 - Προγράμματα κατάρτισης και επανεκπαίδευσης παραγωγών και εργαζομένων, με έμφαση σε νέες τεχνολογίες, μεθόδους και στρατηγικές εξωστρέφειας.
 - Στήριξη του αγροτουρισμού και δημιουργία ειδικού θεσμικού πλαισίου για την ανάπτυξή του.
 - Σύνδεση των επιδοτήσεων με στόχους και αποτελέσματα: με κίνητρα για προϊόντα που μπορούν να διπλασιάσουν, τουλάχιστον, την παραγόμενη αξία ανά στρέμμα, με κίνητρα σε μικρές εταιρείες και ομάδες παραγωγών για τη χρήση εφαρμοσμένης καινοτομίας.
- Εξωστρέφεια και διεθνοποίηση
 - Εθνική στρατηγική εξαγωγών και branding ελληνικών προϊόντων.
 - Δυναμική διαπραγμάτευση στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών θεσμών, ώστε η τελική εφαρμογή της συμφωνίας Ε.Ε. – ΗΠΑ να μη διαταράξει την ανταγωνιστικότητα των ελληνικών προϊόντων και να μην ενισχύσει την εξάρτηση συγκεκριμένων τομέων από τρίτες αγορές.

- Διεύρυνση του χάρτη των ελληνικών εξαγωγών, μέσω της τοποθέτησης σε εναλλακτικές αγορές με προοπτική ανάπτυξης.
- Ενίσχυση της οικονομικής διπλωματίας, με ουσιαστική συμμετοχή και αξιοποίηση του ρόλου των Επιμελητηρίων.
- Διευκόλυνση και πλήρης ψηφιοποίηση τελωνειακών διαδικασιών.
- Χωρικός και κλαδικός αναπροσανατολισμός της παραγωγής
 - Ανάπτυξη Βιομηχανικών Πάρκων νέας γενιάς, επένδυση σε υποδομές logistics – κόμβοι εξαγωγικού εμπορίου.
 - Εξειδικευμένα κλαδικά επιχειρηματικά σχέδια και πρωτοβουλίες με ορίζοντα δεκαετίας, σε τομείς όπως τα τρόφιμα, φαρμακευτικά προϊόντα, πολιτιστικές και δημιουργικές βιομηχανίες.
 - Ολοκλήρωση του χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού της χώρας. Επίσπευση των τοπικών χωροταξικών σχεδίων με σαφείς χρήσεις γης, ιδιαίτερα για το εμπόριο, τη βιομηχανία, τα logistics και τις άτυπες βιομηχανικές ζώνες.
 - Επιτάχυνση της αξιολόγησης και αναθεώρησης υφιστάμενων Ειδικών Χωροταξικών Πλαισίων για τη Βιομηχανία, τις ΑΠΕ και τις Υδατοκαλλιέργειες.
 - Επιτάχυνση της κατάρτισης νέων ΕΧΠ για τις Ορυκτές Πρώτες Ύλες και τον Τουρισμό, καθώς και των μελετών για την εκπόνηση Θαλάσσιων Χωροταξικών Πλαισίων.

2. Χρηματοδότηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων

- Αναβάθμιση του ρόλου της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας (HDB)
 - Ενίσχυση του προϋπολογισμού της HDB για νέα εργαλεία χρηματοδότησης, ειδικά για τις ΜμΕ.
 - Ανάπτυξη μικρών και ευέλικτων προϊόντων για επιχειρήσεις με μικρό κύκλο εργασιών.
 - Διεύρυνση των εγγυητικών προγραμμάτων και factoring με απλοποιημένες διαδικασίες.
- Ανάπτυξη του θεσμού των μικροχρηματοδοτήσεων
 - Εφαρμογή του Ν.4701/2020 με πλήρη αδειοδότηση φορέων μικροχρηματοδότησης.
 - Σύνδεση μικροχρηματοδοτήσεων με προγράμματα mentoring, κατάρτισης και χρηματοοικονομικής εκπαίδευσης.
 - Κίνητρα για τη δημιουργία τοπικών και περιφερειακών σχημάτων μικροπιστώσεων.

- Διαφανής και ακριβής αξιολόγηση πιστοληπτικής ικανότητας
 - ο Δημιουργία εναλλακτικού μηχανισμού αξιολόγησης για ΜμΕ με βάση την επιχειρηματική συμπεριφορά και όχι μόνο τα τραπεζικά κριτήρια.
 - ο Συμμετοχή επιμελητηρίων και επιχειρηματικών συνδέσμων στη διαμόρφωση του scoring.
- Ανάπτυξη κεφαλαιαγορών για μικρομεσαίες επιχειρήσεις
 - ο Στήριξη πλατφορμών επιχειρηματικής χρηματοδότησης τύπου crowdfunding.
 - ο Δημιουργία ειδικού χρηματιστηριακού δείκτη ΜμΕ στο Χρηματιστήριο Αθηνών.
 - ο Ενίσχυση του Ταμείου Επιχειρηματικότητας III με πυλώνες για κεφάλαια σποράς (seed capital) και ανάπτυξης (growth funds).
- Διασύνδεση χρηματοδότησης με τον ψηφιακό και πράσινο μετασχηματισμό.
 - ο Προνομιακά χρηματοδοτικά εργαλεία για ΜμΕ που επενδύουν σε ενεργειακή αναβάθμιση, ψηφιοποίηση (ERP, CRM, cybersecurity), κυκλική οικονομία.
 - ο Ενσωμάτωση ESG κριτηρίων σε νέα τραπεζικά προϊόντα, με υποστήριξη για τη συμμόρφωση των ΜμΕ.
- Απλοποίηση των διαδικασιών πρόσβασης σε δημόσια χρηματοδοτικά εργαλεία
 - ο Ενοποίηση ψηφιακών πλατφορμών για υποβολή αιτήσεων χρηματοδότησης.
 - ο Μείωση γραφειοκρατίας και χρόνου έγκρισης – εκταμίευσης.
 - ο Προτυποποίηση των αιτήσεων και χρήση ψηφιακής υπογραφής για όλα τα εργαλεία ΕΣΠΑ, RRF και HDB.
- Δημιουργία Ταμείου Χαμηλών Εξασφαλίσεων για Μικρές Επιχειρήσεις
 - ο Σύσταση ειδικού εγγυοδοτικού μηχανισμού για πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις με χαμηλό κύκλο εργασιών, χωρίς πρόσβαση σε εμπράγματα εξασφαλίσεις, αλλά με συνεπή επιχειρηματική παρουσία και τζίρο.
 - ο Το Ταμείο θα λειτουργεί με κεφάλαια από RRF, HDB και ΕΣΠΑ και θα αξιολογεί τον κίνδυνο με βάση εναλλακτικά εργαλεία και scoring.

3. Ψηφιακή μετάβαση και τεχνολογική καινοτομία

- Δημιουργία Ψηφιακού Χάρτη Επιχειρήσεων
 - ο Καθολική αποτύπωση του επιπέδου ψηφιακής ωριμότητας των επιχειρήσεων ανά κλάδο και περιφέρεια.
 - ο Ετήσια στοχοθεσία ψηφιακής ενσωμάτωσης με διακριτή στρατηγική για τις ΜμΕ.
- Στοχευμένα χρηματοδοτικά εργαλεία για ψηφιακό μετασχηματισμό
 - ο Νέα προγράμματα τύπου «Ψηφιακά Εργαλεία II» με απλοποιημένες διαδικασίες και ταχεία εκταμίευση.
 - ο Φορολογικά κίνητρα για επενδύσεις σε ψηφιακό εξοπλισμό, λογισμικό, κυβερνοασφάλεια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

- Ενίσχυση της πρόσβασης σε cloud, big data και υπηρεσίες AI μέσω vouchers.
- Ψηφιακά Κέντρα Επιχειρηματικής Υποστήριξης (Digital Hubs)
 - Δημιουργία Περιφερειακών Κέντρων Ψηφιακής Επιτάχυνσης σε συνεργασία με τα Επιμελητήρια και τα Πανεπιστήμια.
 - Προσφορά εκπαιδευτικών προγραμμάτων, υποστήριξης ψηφιακής μετάβασης, mentoring και τεχνικής βοήθειας.
- Ενίσχυση της συμμετοχής των επιχειρήσεων στην Έρευνα και Καινοτομία
 - Επέκταση των φορολογικών εκπτώσεων για δαπάνες R&D τουλάχιστον στο 250%.
 - Διάχυση της καινοτομίας σε ΜμΕ μέσω clusters, συνεργατικών σχημάτων και τεχνοβλαστών (spinoffs).
 - Σύνδεση των πανεπιστημίων με την τοπική παραγωγή, με κίνητρα για μεταφορά τεχνολογίας και δημιουργία Κέντρων Ικανοτήτων (Competence Centers).
 - Περισσότερη ευελιξία για το ερευνητικό προσωπικό για να μπορεί να συνεργαστεί με τον ιδιωτικό τομέα. Παροχή κινήτρων, όπως συνυπολογισμός της ερευνητικής συνεργασίας με εταιρείες και της κατοχύρωσης και αξιοποίησης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και της δημιουργίας spin-offs στην αξιολόγηση της εξέλιξης των μελών ΔΕΠ και άρση ασυμβίβαστου.
- Στήριξη της νεοφυούς επιχειρηματικότητας
 - Δημιουργία ολοκληρωμένου ενιαίου οικοσυστήματος, το οποίο ενισχύει τόσο τη σταδιακή ωρίμανση όσο και την εκρηκτική ανάπτυξη των νεοφυών επιχειρήσεων με διεθνή προοπτική: σύζευξη του ευρωπαϊκού μοντέλου φυσικής υποστήριξης και κοινοτικής ανάπτυξης (Station F) με την προσέγγιση ταχείας επιτάχυνσης, χρηματοδότησης και παγκόσμιας δικτύωσης (Y Combinator).
- Κυβερνοασφάλεια και ψηφιακή ανθεκτικότητα
 - Υποχρεωτικός ψηφιακός έλεγχος ευαλωτότητας για επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών χαμηλότερο των 2 εκατ. ευρώ.
 - Δημιουργία εθνικού μηχανισμού rapid response σε κυβερνοεπιθέσεις για ΜμΕ.
 - Εκπαίδευση εργαζομένων και διοικήσεων σε θέματα προστασίας δεδομένων, ασφάλειας και ηλεκτρονικών συναλλαγών.
- Ψηφιακό Συμβόλαιο ΜμΕ – Κράτους με αμοιβαίες δεσμεύσεις
 - Το κράτος αναλαμβάνει να διασφαλίζει σταθερό και προβλέψιμο πλαίσιο για ψηφιακές επενδύσεις, προσβάσιμη και λειτουργική ψηφιακή δημόσια διοίκηση, τεχνική και χρηματοδοτική υποστήριξη στις ΜμΕ.
 - Οι επιχειρήσεις δεσμεύονται να υιοθετούν πρακτικές και τεχνολογίες αιχμής, να επενδύουν στην κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού τους, να συμμορφώνονται με τις αρχές της ψηφιακής ηθικής, ασφάλειας και βιωσιμότητας.

- Θεσμοθέτηση Ετήσιας Έκθεσης για την Ψηφιακή Οικονομία
- Δημιουργία Επιχειρηματικού Παρατηρητηρίου Καινοτομίας
- Υιοθέτηση δεικτών ψηφιακής ετοιμότητας σε όλα τα αναπτυξιακά προγράμματα

4. Επένδυση στο ανθρώπινο κεφάλαιο

- Εθνική Στρατηγική Δεξιοτήτων – Skills Agenda 2030
 - ο Συγκρότηση εθνικού μηχανισμού πρόβλεψης αναγκών της αγοράς εργασίας με συμμετοχή εργοδοτικών και επιμελητηριακών φορέων.
 - ο Ανάπτυξη τομεακών και περιφερειακών Skills Hubs με σύνδεση ΑΕΙ – επιχειρήσεων – Δήμων.
 - ο Ψηφιοποίηση του συστήματος αντιστοίχισης δεξιοτήτων, θέσεων εργασίας και κατάρτισης.
- Αναβάθμιση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης
 - ο Θεσμική ενίσχυση της Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (ΕΠΑΛ – ΙΕΚ – ΚΕΔΙΒΙΜ) με σύνδεση με την τοπική αγορά εργασίας.
 - ο Κίνητρα για επιχειρήσεις που προσφέρουν μαθητεία και πρακτική άσκηση.
 - ο Φορολογικά και ασφαλιστικά κίνητρα για κατάρτιση εντός των επιχειρήσεων (in-house training).
- Πολιτικές brain gain και αξιοποίησης του ανθρώπινου δυναμικού
 - ο Δημιουργία στοχευμένων προγραμμάτων επιστροφής και ενσωμάτωσης νέων επιστημόνων.
 - ο Στήριξη επιχειρηματικών πρωτοβουλιών και start-ups από Έλληνες του εξωτερικού.
 - ο Ενίσχυση της διεθνούς συνεργασίας πανεπιστημίων και ερευνητικών φορέων με ελληνικές επιχειρήσεις.
 - ο Δημιουργία ελληνικού chapter στη Silicon Valley με σκοπό τη διασύνδεση ελληνικών start-ups και άλλων επιχειρήσεων και ανθρώπινου ταλέντου με αντίστοιχα των ΗΠΑ.
- Δημογραφική πολιτική με αναπτυξιακή διάσταση
 - ο Παροχή κινήτρων για μόνιμη εγκατάσταση και απασχόληση νέων σε μικρότερες πόλεις.
 - ο Στήριξη της οικογένειας με υποδομές προσχολικής αγωγής και πολιτικές στέγασης.
- Στρατηγική σύζευξη με την παραγωγή και την καινοτομία
 - ο Ενίσχυση δεξιοτήτων σε τομείς αιχμής με υψηλή προστιθέμενη αξία: ψηφιακή οικονομία, βιομηχανία, βιοτεχνολογία, τουρισμός.
 - ο Ανάπτυξη συνεργιών μεταξύ πανεπιστημίων, επιχειρήσεων και περιφερειών.

- Υποστήριξη της γυναικείας απασχόλησης και της επιχειρηματικότητας, με στοχευμένα εργαλεία.
- Σύναψη Εθνικού Συμφώνου για το Ανθρώπινο Κεφάλαιο
 - Συμμετοχή της Πολιτείας, των επιχειρήσεων, της πανεπιστημιακής κοινότητας και των κοινωνικών εταίρων.
 - Κοινή στρατηγική έως το 2035 με μετρήσιμους στόχους σε δεξιότητες (matching – upskilling – reskilling), απασχόληση (ποιοτικές θέσεις – ένταξη νέων – μείωση αδήλωτης εργασίας), δημογραφία (ενίσχυση γεννήσεων – εργατικό δυναμικό – ένταξη μεταναστών).
 - Αξιοποίηση των ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών εργαλείων (RRF, ΕΣΠΑ, Just Transition Fund).

5. Εκσυγχρονισμός της Εργατικής Νομοθεσίας και κάλυψη των ελλείψεων σε εργατικό δυναμικό

Στόχος είναι η προσαρμογή στις σημερινές και τις μελλοντικές ανάγκες της αγοράς εργασίας, με κάλυψη των ελλείψεων σε εργατικό δυναμικό και προστασία των δικαιωμάτων των εργαζομένων σε ένα ευέλικτο και ανταγωνιστικό πλαίσιο.

- Ευελιξία στις εργασιακές σχέσεις
 - Επανεξέταση του πλαισίου των συμβάσεων εργασίας, με έμφαση στις ευέλικτες μορφές: μερική απασχόληση, συμβάσεις ορισμένου χρόνου.
 - Ενίσχυση της δυνατότητας επιχειρησιακών συλλογικών διαπραγματεύσεων για την προσαρμογή σε ειδικές ανάγκες.
 - Εκσυγχρονισμός διαδικασιών αδειών και διαχείρισης προσωπικού με ψηφιακά μέσα.
- Προσέλκυση και ενσωμάτωση εργατικού δυναμικού
 - Ανάπτυξη εθνικής πολιτικής για τη νόμιμη και οργανωμένη προσέλκυση μεταναστών εργαζομένων σε κλάδους με ελλείψεις.
 - Δημιουργία ευέλικτων διαδικασιών αδειοδότησης και ένταξης.
 - Υποστήριξη κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της παραοικονομίας.
- Ψηφιοποίηση και απλούστευση διαδικασιών
 - Ψηφιακή διαχείριση συμβάσεων, αδειών, δηλώσεων απασχόλησης και ασφαλιστικών υποχρεώσεων.
 - Μείωση της γραφειοκρατίας και διευκόλυνση της συμμόρφωσης.
- Διασφάλιση του κοινωνικού διαλόγου
 - Ενίσχυση του ρόλου των κοινωνικών εταίρων σε θέματα εργατικής νομοθεσίας και αγοράς εργασίας.

- ο Ενίσχυση της διαφάνειας και της συμμετοχικότητας στον σχεδιασμό και την εφαρμογή μεταρρυθμίσεων.

6. Αναβάθμιση της λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης

- Θεσμοθέτηση Δείκτη Ποιότητας της Δημόσιας Διοίκησης
 - ο Δημιουργία ετήσιου Δείκτη με μετρήσιμα κριτήρια: χρόνοι διεκπεραίωσης, προσβασιμότητα πληροφοριών, ποιότητα ψηφιακών υπηρεσιών, βαθμός ικανοποίησης πολιτών και επιχειρήσεων.
- Επέκταση του gov.gr και πλήρης αυτοματοποίηση υπηρεσιών
 - ο Καθολική ενσωμάτωση όλων των φορέων και λειτουργιών σε ενιαίο περιβάλλον.
 - ο Προληπτική και προσωποποιημένη ψηφιακή διοίκηση, με βάση το business ή personal ID.
 - ο Υποχρεωτική ψηφιακή παροχή υπηρεσιών για διοικητικά αιτήματα επιχειρήσεων.
- Θεσμική συνεργασία Δημοσίου – Επιμελητηρίων
 - ο Αναγνώριση των Επιμελητηρίων ως φορέων fast-track εξυπηρέτησης επιχειρήσεων, σε συνεργασία με τη δημόσια διοίκηση.
 - ο Ανάθεση ειδικών ρόλων διαμεσολάβησης, επικοινωνίας και παροχής πληροφόρησης.
- Αναβάθμιση των στελεχών και του management της δημόσιας διοίκησης
 - ο Εισαγωγή συστήματος αξιολόγησης στη βάση στόχων και KPIs, ανά υπηρεσία και υπάλληλο.
 - ο Καθιέρωση Σχολής δημοσίου μάνατζμεντ και εκπαίδευσης σε σύγχρονες διοικητικές πρακτικές.
 - ο Αξιοκρατικές και διαφανείς διαδικασίες επιλογής προϊσταμένων και διευθυντών.
- Οριζόντια εφαρμογή της αρχής «μόνο μια φορά».
 - ο Υποχρέωση όλων των φορέων να αντλούν πληροφορίες αυτόματα και χωρίς επανάληψη αιτήσεων.
 - ο Ψηφιακό προφίλ επιχείρησης ή πολίτη, με διαλειτουργικότητα σε ΑΑΔΕ, ΕΦΚΑ, ΔΟΥ, ΓΕΜΗ, Υπουργεία, ΟΤΑ.
- Κώδικας Διοικητικής Συμπεριφοράς και Υποχρεώσεων
 - ο Καθιέρωση δεσμευτικού πλαισίου για τη συμπεριφορά των υπαλλήλων προς τον πολίτη/επιχείρηση.
 - ο Υποχρεωτική τεκμηρίωση αποφάσεων – απορρίψεων – καθυστερήσεων.
 - ο Ενίσχυση των δομών εσωτερικού ελέγχου και πειθαρχικής ευθύνης.

7. Μείωση διοικητικού κόστους

Στόχος είναι η δραστική μείωση του διοικητικού κόστους μέσω της απλούστευσης διαδικασιών, διαλειτουργικότητας των συστημάτων και ενίσχυση της διοικητικής αποτελεσματικότητας. Τελικός σκοπός είναι η απελευθέρωση παραγωγικών πόρων, η βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, η μείωση της αβεβαιότητας και των καθυστερήσεων.

Διαμόρφωση ενός νέου διοικητικού περιβάλλοντος, με ψηφιακή λειτουργία και ελαχιστοποίηση της ανθρώπινης παρέμβασης, διαφάνεια, ταχύτητα και λογοδοσία, εστίαση στις ανάγκες της παραγωγής και όχι της γραφειοκρατίας.

- Απλοποίηση φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων
 - ο Ενοποίηση δηλώσεων ΦΠΑ – εργοδοτικών εισφορών – Εργάνης σε μια ενιαία περιοδική δήλωση.
 - ο Καθιέρωση ημερολογίου υποχρεώσεων ανά επιχείρηση, με αυτόματες ειδοποιήσεις από gov.gr/business.
 - ο Ψηφιακή βεβαίωση μη οφειλών για χρήση σε όλες τις συναλλαγές με το Δημόσιο.
- Κατάργηση ή συγχώνευση αχρείαστων δικαιολογητικών και αδειών.
 - ο Αναθεώρηση του συνόλου των διοικητικών διατυπώσεων, με στόχο τον περιορισμό τους κατά 25% ως το 2027.
 - ο Κατάργηση χειρόγραφων ή φυσικών διαδικασιών για επιχειρήσεις με ψηφιακή υπογραφή.
- Απλοποίηση αδειοδοτικών διαδικασιών
 - ο Επιτάχυνση της ψηφιοποίησης και ενοποίησης της διαδικασίας αδειοδότησης επιχειρήσεων, π.χ. μέσω πλατφόρμας e-adeies.gov.gr.
 - ο Διεύρυνση της προέγκρισης λειτουργίας με υπεύθυνη δήλωση και εκ των υστέρων έλεγχο - fast track για χαμηλού ρίσκου επιχειρήσεις.
 - ο Εισαγωγή χρονικών ορίων υποχρεωτικής απάντησης της διοίκησης.
- Ψηφιακή διασύνδεση κρίσιμων φορέων και συστημάτων
 - ο Διαλειτουργικότητα μεταξύ ΑΑΔΕ, ΕΦΚΑ – ΕΡΓΑΝΗ – Τράπεζας της Ελλάδος – ΓΕΜΗ – ΔΟΥ – Δήμων.
 - ο ΑΑΔΕ: ανάπτυξη ενιαίου επιχειρηματικού φακέλου (business ID) για κάθε επιχείρηση, με πρόσβαση όλων των εμπλεκόμενων αρχών.
- Μείωση κόστους συμμόρφωσης για τις ΜμΕ
 - ο Απαλλαγή μικρών επιχειρήσεων από περιττές υποχρεώσεις τήρησης μητρώων, απογραφών και δημοσιεύσεων, όπου δεν απαιτείται εποπτεία.
 - ο Δημιουργία «υποστηρικτικών πακέτων συμμόρφωσης» με πρότυπα έγγραφα, οδηγούς και λογισμικό για τις ΜμΕ.

- Χρηματοδότηση εργαλείων λογιστικής – διοικητικής διαχείρισης για πολύ μικρές επιχειρήσεις.
- Δημιουργία Ενιαίου Παρατηρητηρίου Διοικητικού Κόστους, σε συνεργασία με την ΕΛΣΤΑΤ και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Αντικείμενο του μηχανισμού θα είναι:
 - Η συνεχής καταγραφή και εκτίμηση του διοικητικού κόστους ανά κλάδο.
 - Η ανάλυση ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων διοικητικής επιβάρυνσης.
 - Η ετήσια στοχοθεσία για τη μείωση του κόστους ανά διαδικασία.

8. Μείωση ενεργειακού κόστους

Στόχος είναι η διαμόρφωση ενός πλαισίου, το οποίο θα διασφαλίζει τη μείωση του ενεργειακού κόστους λειτουργίας, την ενίσχυση της ενεργειακής αποδοτικότητας, την προώθηση της μετάβασης σε καθαρές και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας των επιχειρήσεων.

- Ενίσχυση χρηματοδοτικών εργαλείων για την ενεργειακή αναβάθμιση των επιχειρήσεων.
 - Ειδικά προγράμματα επιδότησης και χαμηλότοκων δανείων για μικρομεσαίες επιχειρήσεις που επενδύουν σε εξοικονόμηση ενέργειας και ανανεώσιμες πηγές.
 - Απλοποίηση διαδικασιών ένταξης και γρήγορη εκταμίευση κονδυλίων.
- Αναθεώρηση τιμολογιακής πολιτικής ενέργειας.
 - Εφαρμογή προνομιακών τιμολογίων ή ρυθμίσεων για επιχειρήσεις με υψηλή ενεργειακή ένταση.
 - Προώθηση σταθερών και προβλέψιμων τιμών μέσω συμβάσεων προμήθειας (PPAs).
 - Ενίσχυση των αγορών ενέργειας και διευκόλυνση της συμμετοχής μικρών παραγωγών.
- Υποστήριξη της υιοθέτησης τεχνολογιών εξοικονόμησης ενέργειας
 - Προγράμματα κατάρτισης και ενημέρωσης για τις βέλτιστες πρακτικές εξοικονόμησης.
 - Κίνητρα για την υιοθέτηση ψηφιακών εργαλείων διαχείρισης ενέργειας (smart meters, energy management systems).
 - Υποστήριξη ενεργειακών επιθεωρήσεων και πιστοποιήσεων.
- Προώθηση της παραγωγής καθαρής ενέργειας από τις επιχειρήσεις
 - Ενίσχυση της εγκατάστασης φωτοβολταϊκών συστημάτων στις επιχειρήσεις, μέσω φοροαπαλλαγών και επιδοτήσεων.
 - Διευκόλυνση της συμμετοχής σε ενεργειακές κοινότητες και συνεταιρισμούς παραγωγής καθαρής ενέργειας.
 - Προώθηση των τεχνολογιών αποθήκευσης με σκοπό και την ιδιοκατανάλωση.

- Ενίσχυση της συνεργασίας δημόσιου και ιδιωτικού τομέα
 - ο Δημιουργία πλατφόρμας διαλόγου για τη συνεχή παρακολούθηση και επίλυση προβλημάτων ενεργειακής πολιτικής.
 - ο Στρατηγικές συνεργασίες για πιλοτικά προγράμματα πράσινης μετάβασης σε κλάδους με υψηλή ενεργειακή κατανάλωση.

9. Δημοσιονομική σταθερότητα και έλεγχος των δημοσίων δαπανών

Στόχος είναι η μείωση και η βελτιστοποίηση των κρατικών δαπανών, χωρίς υποβάθμιση των βασικών δημοσίων υπηρεσιών, η αύξηση της αποδοτικότητας και της διαφάνειας στη διαχείριση των δημοσίων πόρων, η στήριξη της επιχειρηματικότητας και της ανάπτυξης μέσω βιώσιμων δημοσιονομικών πολιτικών.

Στοχευμένες πρωτοβουλίες για μια αποτελεσματική και βιώσιμη δημοσιονομική πολιτική, στη βάση της διαφάνειας, της καινοτομίας, της συστηματικής αξιολόγησης.

- Αναθεώρηση και έλεγχος των δημοσίων δαπανών
 - ο Εφαρμογή αυστηρού συστήματος αξιολόγησης κάθε δημόσιας δαπάνης, στη βάση κόστους – αποτελέσματος.
 - ο Κατάρτιση ετήσιου σχεδίου μείωσης δαπανών και ενίσχυσης της διαφάνειας.
 - ο Καταπολέμηση της υπερβάλλουσας γραφειοκρατίας στη διαχείριση των πόρων.
- Αναδιοργάνωση και ψηφιοποίηση δημοσίων υπηρεσιών
 - ο Επέκταση των ψηφιακών υπηρεσιών για την εξοικονόμηση πόρων και τη μείωση λειτουργικών εξόδων.
 - ο Εκσυγχρονισμός διαδικασιών με στόχο την απλούστερη και ταχύτερη εξυπηρέτηση πολιτών και επιχειρήσεων.
- Μείωση της σπατάλης και καταπολέμηση της διαφθοράς
 - ο Ενίσχυση μηχανισμών ελέγχου και διαφάνειας στη δημόσια διοίκηση.
 - ο Υιοθέτηση καλών πρακτικών από το διεθνές πλαίσιο διακυβέρνησης.
 - ο Ενθάρρυνση της συμμετοχής πολιτών και φορέων στην εποπτεία των δημοσίων δαπανών.
- Εστίαση σε στρατηγικές επενδύσεις
 - ο Ανακατεύθυνση πόρων σε υποδομές, τεχνολογία, εκπαίδευση και καινοτομία, που επιφέρουν πολλαπλασιαστικά οφέλη.
 - ο Αξιοποίηση κοινοτικών και ιδιωτικών πόρων μέσω συμπράξεων ΣΔΙΤ.
- Ενίσχυση δημοσιονομικής πειθαρχίας και προγραμματισμού
 - ο Καθιέρωση μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού πλαισίου με δεσμευτικούς στόχους.
 - ο Συστηματική παρακολούθηση και αναπροσαρμογή, ανάλογα με τις οικονομικές συνθήκες.

10. Ασφαλιστική και φορολογική σταθερότητα

Στόχος είναι η διαμόρφωση ενός περιβάλλοντος που ευνοεί την προσέλκυση επενδύσεων, τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, την ενίσχυση της επιχειρηματικής εμπιστοσύνης και την παραγωγική αναγέννηση της χώρας.

- Θεσμοθέτηση πλαισίου πενταετούς φορολογικής σταθερότητας
 - ο Νομοθέτηση ελάχιστης διάρκειας ισχύος βασικών φορολογικών συντελεστών (φόρος εισοδήματος, ΦΠΑ, εργοδοτικές εισφορές).
 - ο Ρητή πρόβλεψη μη αναδρομικής εφαρμογής φορολογικών ρυθμίσεων.
 - ο Ετήσια «Λευκή Βίβλος Φορολογικής Πολιτικής» σε διαβούλευση με τους παραγωγικούς φορείς.
- Μείωση του συνολικού φορολογικού και ασφαλιστικού βάρους
 - ο Μόνιμη μείωση των εργοδοτικών εισφορών κατά τουλάχιστον 3 ποσοστιαίες μονάδες.
 - ο Κατάργηση των εργοδοτικών εισφορών στα bonus των εργαζομένων.
 - ο Σταδιακή εξίσωση της φορολογίας μισθωτών – επαγγελματιών – επιχειρήσεων, με στόχο την αποτροπή μεταφοράς εισοδήματος.
 - ο Καθιέρωση φορολογικών απαλλαγών για επανεπένδυση κερδών και επενδύσεις σε καινοτομία, ψηφιοποίηση και ενεργειακή μετάβαση.
 - ο Δραστική μείωση της προκαταβολής φόρου κερδών κατά 50%.
 - ο Έκπτωση 5% στην εφάπαξ καταβολή του φόρου κερδών και της προκαταβολής για τα νομικά πρόσωπα.
 - ο Θέσπιση ρύθμισης ληξιπρόθεσμων οφειλών σε 120 δόσεις.
- Απλοποίηση και ενοποίηση διαδικασιών
 - ο Δημιουργία ενιαίας ψηφιακής πλατφόρμας φοροασφαλιστικής πληροφόρησης και συμμόρφωσης, με συγχρονισμό ΑΑΔΕ – ΕΦΚΑ – ΕΡΓΑΝΗ.
 - ο Ενοποίηση δηλώσεων, καταβολών και ελέγχων για φόρους και εισφορές.
 - ο Εισαγωγή λογικής ενιαίας ρύθμισης οφειλών – φορολογικών και ασφαλιστικών – με σταθερούς όρους και αυτοματοποιημένη διαδικασία.
- Ενίσχυση της σχέσης εμπιστοσύνης μεταξύ επιχειρήσεων και Πολιτείας
 - ο Καθιέρωση «Συμφώνου Φορολογικής Συμμόρφωσης» για συνεπείς επιχειρήσεις, με προτεραιότητα σε επιστροφές ΦΠΑ, ταχύτερη εξυπηρέτηση και λιγότερους ελέγχους, πρόσβαση σε δημόσιους διαγωνισμούς με ευνοϊκούς όρους.
 - ο Δημιουργία μηχανισμού ταχείας επίλυσης διαφορών με Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης και ΑΑΔΕ, με θεσμική συμμετοχή των Επιμελητηρίων.
- Ειδική μεταχείριση για νεοφυείς και μικρές επιχειρήσεις
 - ο Πενταετές ειδικό καθεστώς φορολογικής και ασφαλιστικής ελάφρυνσης για νέες επιχειρήσεις, με βάση την απασχόληση και τις επενδύσεις τους.

- Υποστήριξη των νεοφυών επιχειρήσεων με μηδενικό φόρο στα διανεμόμενα κέρδη για τα πρώτα τρία έτη.
- Δημιουργία Δείκτη Φοροασφαλιστικής Σταθερότητας και Ανταγωνιστικότητας
 - Θεσμοθέτηση ετήσιου Δείκτη, ο οποίος θα επιτρέπει την παρακολούθηση των επιπτώσεων κάθε μεταρρύθμισης στην ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας.
 - Αντικείμενο θα είναι η αποτίμηση των μεταβολών στο φοροασφαλιστικό σύστημα, η συγκριτική παρουσίαση της φορολογικής/ασφαλιστικής επιβάρυνσης ανά κλάδο και μέγεθος επιχείρησης, η μέτρηση της διοικητικής πολυπλοκότητας και η σύγκριση με τα ευρωπαϊκά δεδομένα.

11. Οριζόντιες στρατηγικές

- Ενίσχυση της στρατηγικής αυτονομίας της χώρας και της γεωπολιτικής της θέσης, μέσω επενδύσεων σε διττές υποδομές, λιμάνια και διεθνείς συνεργασίες.
- Σύνδεση του Εθνικού Σχεδιασμού για τα Ύδατα με τις αναπτυξιακές ανάγκες της χώρας, ώστε να διασφαλίζεται η επάρκεια υδάτινων πόρων για βιομηχανία, αγροδιατροφή και τουρισμό. Αξιοποίηση καινοτόμων τεχνολογιών, όπως αφαλάτωση, ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση, στο πλαίσιο μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής βιώσιμης διαχείρισης.
- Έγκαιρες παρεμβάσεις πρόληψης για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας της χώρας, απέναντι στις επιπτώσεις της κλιματικής κρίσης.
- Αναβάθμιση της ποιότητας της διακυβέρνησης – με νέα εργαλεία σχεδιασμού και παρακολούθησης, με ενίσχυση των διοικητικών ικανοτήτων, με μόνιμους μηχανισμούς κοινωνικής και επιστημονικής διαβούλευσης.
- Ενίσχυση της περιφερειακής και κοινωνικής συνοχής, μέσα από την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση, τη μείωση των ανισοτήτων και τη στήριξη ευάλωτων κοινωνικών ομάδων.

12. Πλαίσιο παρεμβάσεων για την Αττική

- Καταπολέμηση παρεμπορίου
 - Σύσταση Συντονιστικού Οργάνου Καταπολέμησης Παρεμπορίου στην Αττική, με συμμετοχή των αρμόδιων υπουργείων, της Περιφέρειας, των Δήμων και των Επιμελητηρίων. Συντονισμός ελέγχων, ανταλλαγής πληροφορίας και σχεδιασμός δράσεων.
 - Αύξηση προσωπικού και πόρων στις αρμόδιες υπηρεσίες, για την ενίσχυση και συστηματοποίηση των ελέγχων. Στοχευμένοι και επαναλαμβανόμενοι έλεγχοι σε

- σημεία υψηλού κινδύνου. Χρήση ψηφιακών εργαλείων για τον εντοπισμό και παρακολούθηση της παράνομης διακίνησης.
- Εκστρατείες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των καταναλωτών και ενημέρωση επαγγελματιών για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους.
 - Επανεξέταση νομοθεσίας για αυστηρότερες ποινές σε δράστες παρεμπορίου. Επιτάχυνση διαδικασιών επιβολής κυρώσεων.
 - Συνεργασία με εταιρείες logistics, πλατφόρμες ηλεκτρονικού εμπορίου και τραπεζικούς φορείς για την πρόληψη της παράνομης δραστηριότητας.
 - Ανάπτυξη μηχανισμών αναφοράς και διαχείρισης καταγγελιών από εταιρείες.
- Αντιμετώπιση του κυκλοφοριακού προβλήματος στην Αττική
 - Ολοκληρωμένο Κυκλοφοριακό Σχέδιο Αττικής, με σχέδιο 5ετίας και στόχους για τη μείωση του χρόνου μετακίνησης κατά 25% σε βασικούς άξονες, ενίσχυση της πολυτροπικότητας και περιορισμός των μετακινήσεων με Ι.Χ. κατά 15%.
 - Ενίσχυση στόλου και δρομολογίων του δημόσιου συγκοινωνιακού δικτύου, επέκταση γραμμών ΜΕΤΡΟ, ψηφιακή ενημέρωση επιβατών με real time εφαρμογές, προτεραιότητα των ΜΜΜ σε βασικούς οδικούς άξονες.
 - Επέκταση του έξυπνου συστήματος διαχείρισης κυκλοφορίας με αισθητήρες, data analytics και real time ρυθμίσεις φαναριών. Επανασχεδιασμός του δακτυλίου και των ρυθμίσεων φορτοεκφορτώσεων. Δημιουργία ειδικών ζωνών logistics και μικρο-εφοδιασμού (urban hubs).
 - Κίνητρα για πράσινες επαγγελματικές μετακινήσεις. Επιδότηση μετατροπής στόλου ΜμΕ σε ηλεκτροκίνητα επαγγελματικά οχήματα. Διάθεση ειδικών λωρίδων κυκλοφορίας για ηλεκτρικά logistics και κοινόχρηστα επαγγελματικά οχήματα. Δημιουργία υποδομών φόρτισης και πράσινης στάθμευσης σε εμπορικές περιοχές.
 - Ειδικές ζώνες εμπορευματικών μετακινήσεων, με καθορισμό ωραρίων και διαδρομών για φορτηγά, διανομείς και delivery. Ψηφιακή διαχείριση αδειών φορτοεκφόρτωσης, πιλοτική εφαρμογή night deliveries σε συνεργασία με Επιμελητήρια, ΟΤΑ και κατοίκους.
 - Δημιουργία Επιχειρησιακού Παρατηρητηρίου Κυκλοφορίας Μεταφορών: συγκέντρωση στοιχείων από δημόσιες και ιδιωτικές πηγές, αποτύπωση εμπορευματικών ροών, ανάλυση επιπτώσεων του κυκλοφοριακού στην επιχειρηματική λειτουργία, εισηγήσεις για στοχευμένες πολιτικές σε συνεργασία με Δήμους, Περιφέρειες και υπουργεία.
 - Περαιτέρω προώθηση της ηλεκτροκίνησης με τη χρήση ηλεκτρικών mini buses εντός του κέντρου της Αθήνας καθώς και ενίσχυση των σημείων φόρτισης σε δημόσιους και ιδιωτικούς χώρους με κατάλληλα χρηματοδοτικά εργαλεία.

- Αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος της Αττικής
 - ο Δημιουργία ολοκληρωμένων θεματικών τουριστικών διαδρομών εντός και πέριξ της Αθήνας, θαλάσσιες και παράκτιες διαδρομές, γαστρονομικές διαδρομές με στήριξη τοπικών παραγωγών και επιχειρήσεων.
 - ο Ενίσχυση υποδομών: αναβάθμιση μεταφορών προς τουριστικούς προορισμούς, ανάπλαση και συντήρηση πολιτιστικών και φυσικών μνημείων, ενίσχυση της ψηφιακής σήμανσης και πληροφόρησης.
 - ο Προώθηση βιώσιμου τουρισμού και πράσινων πρακτικών: υποστήριξη ενεργειακής αναβάθμισης καταλυμάτων και επιχειρήσεων, πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης και πιστοποίησης, ευαισθητοποίηση επισκεπτών.
 - ο Προγράμματα εκπαίδευσης τουριστικού προσωπικού, συνεργασία με ΙΕΚ, πανεπιστήμια και φορείς για πρακτική άσκηση και επιμόρφωση.
 - ο Σημαντική αύξηση του προϋπολογισμού προβολής και διαφήμισης του ελληνικού τουριστικού προϊόντος και των ελληνικών προορισμών.
 - ο Ενίσχυση ψηφιακού μάρκετινγκ και διεθνούς προβολής. Συνεργασία με πλατφόρμες κρατήσεων και social media, εκστρατείας προβολής με έμφαση σε νέες και εξειδικευμένες αγορές, ανάπτυξη ψηφιακών εργαλείων παρακολούθησης ροών και αξιολόγησης.
 - ο Συγκρότηση Περιφερειακού Συμβουλίου Τουριστικής Ανάπτυξης Αττικής, για τη χάραξη στρατηγικής και την παρακολούθηση της υλοποίησης, συντονισμό δράσεων προβολής και υποδομών, προώθηση συνεργασιών δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, διαχείριση πόρων από εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα.

Επιπρόσθετα, θεωρούμε απαραίτητη την πλήρη κάλυψη των δαπανών αποκατάστασης ζημιών που προκαλούνται σε επιχειρήσεις της Αττικής κατά τη διάρκεια επεισοδίων.

Η τρέχουσα περίοδος οφείλει να λειτουργήσει ως καταλύτης για τη στρατηγική μετάβαση της Ελλάδας σε ένα νέο, βιώσιμο και ανταγωνιστικό παραγωγικό μοντέλο.

Στόχος είναι μια ανάπτυξη ισχυρή, ανθεκτική, συμπεριληπτική και δίκαιη, που θα αντιστοιχεί στις προσδοκίες και τις δυνατότητες της χώρας, των επιχειρήσεων και των ανθρώπων της. Μια ανάπτυξη, η οποία θα διασφαλίζει όρους ευημερίας και προόδου για το σύνολο της ελληνικής κοινωνίας.

Η Ελλάδα που μπορεί να παράγει περισσότερο και καλύτερα, είναι ο εθνικός στόχος της επόμενης δεκαετίας.